СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIX. Ч. 47. Джерзи Сіті, Н. Дж., пятниця, 27. лютого 1931. VOL. XXXIX. No. 47. Jersey City, N. J., Friday, February 27, 1931. THREE CENTS.

БЕЗРОБІТТЯ НЕ МАЛІЄ

НЮ ЙОРК. — Гуманітарні інституції й бюра праці стверджують, що справа з зарадою безробіття не поліпшується. Нових робіт бракує, а найбільше можна добитися того, що деякі фірми зобовязуються не звільняти робітників.

РОБІТНИКИ ХОЧУТЬ ПЕРЕБРАТИ ЧАСОПИС.

НЮ ЙОРК. — Справа з продажею нюйорських часописів „Ворлд" і „Ди Івнінґ Ворлд" набрала більшого зацікавлення з боку загалу по тій причині, що робітники, котрі працюють у згаданім часописнім підприємстві, хочуть відкупити часопис і видавати його в такім самім дусі, як було досі.

Біля ранішнього й вечірнього видання „Ворлда" працює 2,800 робітників.

Часописом тим дуже заінтересовані демократи, а головно тому, що наближаються президіяльні вибори.

КАПОН ПЕРЕД СУДОМ.

ШИКАҐО. — Звісний ватажок бандитів, Аль Капон, станув перед судом, щоби відповідати за зневагу суду. Капон мав явитися на судовій розправі тому рік, але не явився, виправдуючи свою неприсутність хоробою.

Капон явився на розправі гарно приодітий, з плятиновим годинником і брилянтовими перстенями. З ним прибув також його лікар, котрий описував судови хоробу Капона. Зате свідки доказували, що бачили Капона в часі, коли він мав бути хорим, раз на перегонах, другий раз на кулачній боротьбі, а іншим разом на кораблі.

НЕМА ТО ЯК БАНДИТОВИ!

ШИКАҐО. — Капон подає, що його хочуть заанґажувати до Голивуд і пропонують йому за фільму $2,500,000, але він не хоче виступати на екрані. Також звертаються до нього з пропозицією написання споминів і оферують йому величезну суму гроша, але він і того не хоче робити.

ВТІКАЛИ ПЕРЕД ПОВІНЮ.

ЛЯ ПАЗ (Болівія). — Дві притоки Амазонки так зібрали, що позаливали простори, довгі сотки тисяч акрів управленої землі й джунґлів. Повінь спричинила те, що дикі звірі й Індіяни почали втікати з джунґлів і опинилися біля міста Ріверальта. Голодні звірі почали нападати на людей і треба було влаштувати на них справжні лови.

РАДІОВА МАШИНА ДО ПИСАННЯ.

ДІТРОЙТ. — Ґлен В. Вотсон винайшов машину до писання, яка передає радіом депеші, а подібна машина на іншім місці приймає і видає готові депеші, написані також на машині. Переведені проби узнано вповні вдалими.

ТОРГОВУЛИ РЕЦЕПТАМИ НА ГОРІВКУ.

НЮ ЙОРК. — Федеральні прогибіційні агенти зробили при помочи 100 дібраних людей в один час 14 ревізій і забрали більшу скількість алькоголю та арештували 30 осіб. При тих ревізіях, які переведено в Менґетен, Бруклині й Бронксі, впали вони на слід великого синдикату, котрий торгував алькоголем при помочі лікарських рецепт. Бизнесовий оборот виносив річно понад $3,000,000. В той бизнес є мабуть замішаних коло 1,000 лікарів і понад 400 аптикарів. Підчас одної з ревізій знайдено 1,432 підписаних рецепт на горівку.

МЕЙОР ЯК ГОБО.

ФИЛАДЕЛФІЯ. — Перед мейором міста, Мекеем, станула депутація, яка складалася з пятьох робітників, репрезентуюча тих, котрі брали участь у „маршу голодуючих".

Депутація жалувалася, що в захистах для безробітних дають погану їжу та не відділюють білих від чорних. Депутація домагалася далі, щоб оподаткувати богатих, а узискані в той спосіб гроші ужити на допомогу безробітним. Також домагалися від мейора, щоби відступлено безробітним незамешкані доми.

Мейор відповів, що він добре знає, як живуть безробітні по захистах, бо він сам дуже часто там їсть і спить разом з волокитами (гобами), щоб наочно переконатися, як з ними обходяться. Мейор заявив, що обходяться з ними добре та дають здорову їжу.

БОТЛЕР ПРО ДОПОМОГУ БЕЗРОБІТНИМ.

ФИЛАДЕЛФІЯ. — Ґенерал Смедлей Ботлер заявив у своїй промові до високих міських урядовців і представників бизнесу, що тепер треба богачам „покинути яхти" і виповісти війну „лихому щастю" в подібний спосіб, якби вони мусіли виповісти війну наїзникам, які прийшли би завоювати їх край. Усім треба думати, як зарадити безробіттю. Ґенерал Ботлер закінчив тим, що він радо був би „цирковим блазном", або навіть рішився би ходити вулицями міста в спіднім одягу, якби тільки міг тим робом допомогти безробітним.

ПРИГОТУВАННЯ ДО НАРОДОЧИСЛЕННЯ КАНАДИ.

Літом цього року має відбуватися перепис населення Канади, який переводиться що десять літ. Справою перепису займається доміняльне бюро статистики. Недавно обчислено, що до переводження перепису буде потрібно більше як 700 урядників та біля 15,000 енумераторів, які мають відвідати кожню канадійську родину й докладно записати імя й назвиско, пол, віроісповідання, заняття, народність та всякі інші детайлі кожної особи.

ЖОРСТОКА ПІМСТА БОГАТОЇ СЕЛЯНКИ.

В маленькому селі беневентійської провінції (Італія) виконано страшний злочин при весіллю молодого селянина, що оженився проти волі своєї матери. На весілля прийшло багато гостей, а невдоволена мама запросила молоду та її родину до осібного стола. По їжі принесли вино. Зла жінка вляла до того вина, яке було призначене для родини молодої, вітріоль. Коли гості випили першу чарку, почули страшні болі, а деякі з них повмирали, ще заки прийшла лікарська поміч. Отроєно 25 осіб. Деяких, що ще не вмерли, перевезли до лічниці, однак нема надії на їх виздоровлення. Злочинну маму ледви відборонили карабінери перед злінчуванням розлюченої товпи.

БЕЗРОБІТТЯ У ЛЬВІВСЬКИХ ДРУКАРНЯХ.

Безробіття у львівських друкарнях дійшло до таких розмірів, що майже 50 відсотків друкарських робітників опинилось без праці. У звязку з тим 25. січня у Львові відбулися загальні збори друкарських робітників, на яких широко обговорено справу безробіття. В резолюціях учасники зборів ухвалили звернутись до компетентних чинників з домаганням централізації друкарських робіт, а саме в цей спосіб, щоб державні й самоуправні уряди окремих воєвідств віддавали друкарські праці друкарням у межах своїх округів. Загальні збори друкарів домагаються запомог з державного фонду безробіття та фонду Суспільної Опіки при львівськім маґістраті, а до центральної влади у Варшаві збори вислали просьбу в справі децентралізації державних друкарських робіт, які досі виконували тільки варшавські друкарні.

ДРУГИЙ ЗІЗД СЛАВЯНСЬКИХ АПТИКАРІВ.

В першій половині червня відбудеться в Празі другий зізд славянських аптикарів. Це місце вибрано на першім зізді, який відбувся минулого року в Познаню. Там ухвалили учасники зізду, щоби Чехословаччина перебрала на себе організацію другого конґресу, який має здійснити ряд наукових і практичних питань. Вже почалася приготовляюча праця і наспівають зголошення в Болгарії, Югославії і Польщі. Сподіваються 500 учасників.

ТРУП У КРИНИЦІ.

У Лисці знайшли в криниці трупа 71-літнього ритуального різника Гальперна. Не відомо, чи це самогубство чи вбивство.

МАЛИЙ БОЛЬШЕВИК ПРО РАДЯНЩИНУ.

До Ревелю приїхала одна радянська горожанка з 12-літним сином Серґієм, з яким мав розмову співробітник віденської преси. Цікаві речі оповідав цей хлопчина. Він „безкомпромісовий большевик", як назвав сам себе, а про політичні справи говорить як комуністичний аґітатор. У школі вже викладали йому соціольогію, марксизм, вчили кидати ручні ґранати і стріляти з кріса. Серґій оповідає, що коли в Москві відбувався процес „промислової партії", то вчителька комуністка казала дітям влаштувати шкільний суд над членами тієї партії. Хлопці судили годину і засудили підсудних на 10 літ вязниці. Учителька вилаяла учнів, назвала їх „соціялугодовцями" і хлопці повторили суд та засудили всіх членів промислової партії на кару смерти, й тоді вчителька похвалила їх. Малий Серґій каже, що світова революція вибухне напевно, але трошки пізніше, як це зразу здавалось комуністам, та що діти С. Р. С. Р. що дня мусять читати в ґазетах вісти про зріст комунізму в Европі. Коли віденський редактор спитав, як живеться йому в С. Р. С. Р. матеріяльно, то Серґій відповів, що в буржуазних державах люди менше бідують, як у Радянщині, але як „пятирічка" вдасться, то в С. Р. С. Р. буде рай. Колиж „пятирічка" не вдасться, то большевики зроблять другу „пятирічку", а таки розібють гнилу буржуазну Европу. Цікаве, що скаже Серґій, як матиме 20 літ? Може те, що Бесідовський?

ПРИКРА ПОМИЛКА ЗАЗДРІСНОЇ ЖІНКИ.

Пані Айзенберґ мала 45 літ, була вдовою по ґенералі, мешкала в Чернівцях і любила комісаря поліції Гакона, який обіцював оженитися з нею. Але згодом комісар зірвав з панею ґенераловою звязки і готовився до шлюбу з іншою, молодою дівчиною. Пані Айзенберґ запалала заздрістю і рішила вбити комісаря. Вечером вона скрилася в коритарі дому, де мешкав комісар Гакон, і як тільки побачила, що сходами згори йде якийсь мущина, вона стрілила до нього аж 5 разів, поклала його трупом і з почуттям вдоволеної жадоби мести побігла додому спати. Якаж була її розпука, коли вона вранці була арештована і довідалася, що комісар Гакон живе собі і гуляє з любовницею, а вбитий мущина це був сусід Гакона, купець Байнравх, який біг до лікаря, бо його жінка якраз мала привести на світ дитину, і через непорозуміння впав від кулі заздрісної ґенералової. Жінка Байнравха, довідавшися в пологах, що її чоловік убитий, поважно занедужала, а пані ґенералова, зрозумівши, що вбила незнайомого батька новонародженої дитини, попала в нервовий розстрій, який межує з божевіллям.

ТРИ ВБОГІ СЕСТРЕ ОДІДИЧИЛИ 400,000 ДОЛЯРІВ.

Американський консулят у Загребі повідомив цими днями три бідні сестри, які живуть у селі недалеко Любляни, що недавно померший їх брат полишив їм ціле своє майно. Брат виїхав до Америки ще в молодих літах і зложив у банках 400,000 долярів.

ВИКЛЮЧИЛИ КНЯЗЯ ІЗ ШВЕДСЬКОЇ СІМІ.

Шведський король Ґустав V. оголосив офіціяльно, що не може дати згоди на плянований шлюб свого внука, кн. Ленарта, з панною Ніквандт. Безпосередньо після того князь проголосив свої заручини та заявив, що готов прийняти всі наслідки того. Здогадуються, що князя виключать з королівської родини. Крім того втратить замок і дорогоцінности, які йому записала в завіщанні бабуся-королева. Всеж таки матиме гарні посілости в Швеції. Шлюб відбудеться щойно за 2 роки.

ОПЕЧАТАЛИ „ПОВШЕХНИ ЗАКЛАД КРЕДИТОВИ".

У Львові при пл. Марійській оснували місцеві та закордонні фінансісти „Повшехни Заклад Кредитови", що при помочі аґентів продавав на сплати льоси клясової льотерії та долярівки. Та чимраз частіше траплялося, що кліенти, які виплатили рати, не діставали ні льосів ні грошей. Їм відповідали, що директорів нема, а урядовці на власну руку не можуть подагоджувати справи. Виявилося, що часть директорів є вже у Відні, а нема теж грошей ні долярівок. Поліція опечатала цю інституцію. Ведеться слідство. Справою занявся суд. На „щастя", пошкодовані купили такі долярівки, що не виграли, а то був би ще більший жаль. Шкоди є понад пів міліона зол. Пошкодованих є коло 20 тисяч і кілька варшавських банків.

БУЧІ В ПОЛЬСЬКІМ СОЙМІ.

У польськім соймі були останніми днями великі бучі. Опозиційні парляментарні клюби поставили внесок, щоби переведено слідство в справі трактування арештованих і увязнених у берестецькій твердині послів та покарано винуватих. Міністер-президент Славек відповів на промови опозиційних послів, що в Берестю Литовськім обходилися з арештованими послами строго, але й справедливо, та що ті посли допускалися державної зради й приносили Польщі за границею велику шкоду. Він промовляв серед гучних протестів опозиції і при оваціях правительственних послів. Внесок опозиції відкинено 232 голосами проти 150. Співаючи революційні пісні, соціялісти покинули салю засідань.

СОВІТСЬКІ ЖІНКИ ВЧАТЬСЯ СТРІЛЯТИ.

Ґенеральний секретар Союза Комуністичної Молоді, Косарев, закликує комуністичну молодь до вправ у стрілянню. Звертаючися до комсомольських дівчат, сказав Косарев, що вони моглиб у великій мірі причинитися до того, щоби комсомольці вчилися стріляти. Комсомольські дівчата, сказав Косарев, не повинні знакомитися й ходити з тими комсомольцями, що не вміють стріляти. Косарев сказав дальше, що ворожі комунізмови елементи заповнюють стрільниці та площі до їзди верхом. Він був самий свідком того, як модерно вбрана жінка стріляла на стрільниці в шкіряних рукавичках й стріляла дуже правильно. Коли він її спитав, що її спонукало до того, щоби вчилася стріляти, вона відповіла: „Воно стане мені колись у пригоді".

ГЕНДЕРСОН ВЕДЕ ПЕРЕГОВОРИ З ІТАЛІЙСЬКИМ ПРАВИТЕЛЬСТВОМ

СПОДІВАЮТЬСЯ, ЩО ЦІ ПЕРЕГОВОРИ СКІНЧАТЬСЯ УСПІШНО Й МІЖ ІТАЛІЄЮ ТА ФРАНЦІЄЮ НАСТУПИТЬ ПОРОЗУМІННЯ.

РИМ (Італія). — На двірці з великими почестями стрінуто анґлійського міністра справ заграничних Гендерсона, першого льорда адміральства Александра та інших членів анґлійської делеґації. Негайно по приїзді до Риму Анґлійці почали переговори з італійським правительством у справі воєнно-морського порозуміння між Італією та Францією.

Загалови ще не відомо, на яких підставах ведуться ці переговори, але вже панує переконання, що переговори закінчаться успішно. Коли наступить порозуміння між Італією й Францією, тоді ці обидві держави підпишуть протокол лондонської морської угоди. Таким чином буде заключений воєнно-морський договір пятьох великих держав.

Поїздка Гендерсона й успішні переговори з Францією викликали занепокоєння в Німеччині. В Берліні думають, що Франція за прилучення до лондонської умови одержала від Анґлії певні концесії на рахунок Німеччини. Гендерсон спішить вести переговори з Італією з таким розрахунком, щоби до кінця біжучого тижня повернутися до Лондону вже з закінченням усіх переговорів.

КОМУНІСТИЧНІ ДЕМОНСТРАЦІЇ НЕ ВДАЛИСЯ.

ПАРИЖ (Франція).—Спроби комуністів влаштувати демонстрації проти безробіття не вдалися. Поліція, а місцями воєнні патрулі, легко припиняли всі спроби комуністів зібратися в більшому числі для демонстрації. День, що мав відзначитися на приказ Москви великими комуністичними демонстраціями, пройшов, як звичайно, спокійно.

БЕРЛІН (Німеччина). — Жертвою комуністичних демонстрацій впало 14 харчових склепів, які розграбили натовпи комуністичних демонстрантів. Поліція арештувала біля 100 ворохобників. По всій країні комуністичні демонстрації безробітних пройшли, порівнючи, спокійно.

Лише в Ляйпціґу та в Кеніґсберґу відбулися вуличні сутички, яких жертвою впало трох убитих і кількох поранених демонстрантів.

ВАРШАВА (Польща). — Польські комуністи потерпіли повну невдачу. Вони не змогли повести за собою безробітних на вуличні демонстрації. День пройшов спокійно.

ВІДЕНЬ (Австрія). — Комуністи змогли зібрати не більше двох тисяч безробітних, які врядили на вулицях столиці демонстрацію проти безробіття. Демонстрація пройшла спокійно.

БУДАПЕШТ (Угорщина). — Не зважаючи на заповідження комуністичних демонстрацій та заворушень, день 25. лютого проминув цілковито спокійно. Ніде в краю не було поважних демонстрацій безробітних. Поліція зрештою звільнила з арештів 50 осіб, що були арештовані по підозрінню в підготовці комуністичних демонстрацій безробітних.

ПРАҐА (Чехословаччина). — Не зважаючи на те, що комуністи старалися викликати в богатьох містах і в промислових районах заворушення й улаштувати демонстрації безробітних, день пройшов спокійно. Поліція й військо були напоготівлі на випадок заворушень. Вони охороняли державні та публичні установи. Але день минув цілком спокійно.

БУКАРЕШТ (Румунія). — День 25. лютого пройшов спокійно. Жадних комуністичних демонстрацій не було.

В інших містах і столицях Европи був спокій, а коли комуністам пощастило де-не-де вивести невеликі гурти безробітних на демонстрації, то ці демонстрації відбувалися спокійно, а вразі спроб урядити заворушення, їх легко припиняла поліція.

ЗНАЙШОВ ВЕЛИКЕ ОЗЕРО В ПУСТИНІ.

БАРЕЙН (Перський залив). — Томас, котрий перший з білих людей перейшов велику Арабську пустиню, тепер публікує свої спостереження. В пустині він знайшов сліди старого караванного шляху, яким арабські каравани сотки років тому йшли до невідомого тепер міста. Араби кажуть, що це велике місто, Урбар, уже давно поховане в пустині під піском.

Майже на середині пустині він знайшов солоне озеро довжиною 7 миль. На своєму шляху Томас минув гори височиною до 3,000 стіп. Більша частина пустині уявляє собою висохле дно океану. В пісках подибується багато ріжних останків риб, раковин та взагалі того, що можна знайти лише на дні моря.

РОСІЙСЬКО-ЯПОНСЬКІ ПЕРЕГОВОРИ ШКУЛЬДИГАЮТЬ.

ТОКІО (Японія). — Японське правительство повідомило Москву, що воно не задоволене з російської пропозиції в справі врегулювання рибного промислу в ріці Амурі. Японія не хоче приняти російських предложень. Вона чекає нових пропозицій, або точного виконання старих договорів.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association Inc.

Edited by Editorial Committee

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи", Montgomery 5—0498. Тел. У. Н. С.: Montgomery 5—1838

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ДОБРИЙ ПОСІВ.

Вже тепер можна твердити, що приїзд професора Біржишки до Америки треба вважати щасливою подією. Вже по короткім часі його побуту бачимо гарні успіхи його праці. Це вказує, що Шановний Гість привіз з собою здорову ідею, яка відразу запановує серцями і думками американських Українців і Литовців.

Кому доводилося бути на литовсько-українських вічах чи концертах, на яких виступав проф. Біржишка, цей завважив, що пропаговану ним ідею литовсько-українського зближення приймали всюди з великим одушевленням. На всіх тих зібраннях, вічах, концертах чи вечерах виступали українські й литовські діячі й обмінювалися думками щодо цього, яку можна дати звідси як найкращу допомогу, щоби визволити чимскорше українські, литовські та білоруські землі зпід Польщі.

Ми бачимо, що отсе навязується тепер з тутешніми Литовцями тісніші звязки побудовані на певній практичній програмі. З теперішніх віч розходяться Українці й Литовці не тільки з гарними споминами про спільне минуле, але й з тим, що отсе треба їм розвязати проблему майбутнього, себто покласти основи під вільну спілку трох вільних народів, котрі хочуть стати правними господарями своїх земель від Балтику до Чорного моря.

З отого майбутнього виростають завдання, звязані з сучасністю. Майбутнє треба нам усім здобути. Його треба вже тепер підготовляти. І от це треба вважати великим здобутком, що як Литовці так і Українці починають тепер розуміти ті свої спільні інтереси і ради тих інтересів думають спільно працювати.

Ми бачимо тепер по ріжних місцевостях, що ми жили довгі літа в сусідстві Литовців, але їх мало знали й мало цікавилися їхнім життям. Тесаме можна сказати і про Литовців. А тепер ми бачимо велику зміну. По місцевостях завязуються спільні українсько-литовські комітети, які ставлять собі завдання українсько-литовського зближення. Ми бачимо, що до цього зближення притягається молодь. І це також великий поступ. І так треба далі поступати. Треба обовязково припильнувати, щоби Українці приходили на литовські національні свята, щоби на них виступали з бесідами, та щоби на тих концертах співали наші хори. І треба запрошувати на наші свята литовських діячів і литовські хори. А де є білоруські організації чи діячі, то й їх треба притягати. Так гарно зачате діло мусить продовжатися. Воно певно скріпить наші сили і вийде на користь Українцям, Литовцям і Білорусинам, а на шкоду нашим ворогам.

НІМЕЦЬКА ПРЕСА ПРО УКРАЇНУ.

Мимо того, що Поляки вже припинили нібито пацифікаційну акцію про людське око (на ділі вона тревае дальше, лиш вже не з таким розголосом) чужинна преса не перестає цікавитись тою справою, а в звязку з тим і загальноукраїнською проблемою.

Наведу тут голос деякої важніщої преси за минулі часи, що ще не попали на сторінки нашої преси, а відтак перейду до нових голосів з останнього місяця.

Богато ґазет занотувало в своїх виданнях короткі відомости про американські протести проти польського терору та взагалі про акцію американських Українців.

Ревальше Цайтунґ з 24. 10. 30. подає коротку вістку про протестаційний похід в Ню Йорку і про постанову вислати протестаційні телеґрами урядам антанти, а таж сама ґазета з 22. 10. 30. містить статтю під заголовком „Пробуджуючася Україна", де подає коротку історію українських визвольних змагань, а відтак зупиняється на тих причинах, що примушують Поляків винародовлювати Українців на Західній Україні. Богацтва Західної України, а передовсім нафта є тому причиною, а дальше небезпека з боку большевизму.

Дойтше Таґесцайтунґ з 25. 10. 30. містить статтю під заголовком „Протибольшевицький вал", де зупиняєтья ближче над незнанням в головних світових центрах українського народу та дається віру всяким тереветям Поляків та инших народів, що хотять поневолити Україну. Головним гаслом польської пропаґанди є слова, що Поляки творять протибольшевицький вал. Якжеж вони самі творять цей вал, вказує найкраще історія їх поступовання з Українцями. Твердять, що таке поступовання є можливе лише в минулому, а не нині, але світ помало зачинає переконуватись, що вони існують й сьогодні і що якраз не ведуть до того, щоб Польщу зробити протибольшевицьким валом.

Алленштайнер Цайтунґ з 30. 10. 30. подає своїм читачам огляд українського питання в його історичній перспективі під заголовком „Українська визвольна боротьба". Згадуючи фантастичні польські побажання створення держави від моря до моря, подає газета, що Поляки забувають на те, що вони в числі 18 міліонів мають проти себе 42 міліони Українців. Дальше пишеться про значіння України для Німеччини, не лише економічне, але й політичне з огляду на ослаблення Польщі і зашахування її зі Сходу в разі побіди Українців. Так само стоялаб українська справа в разі витиснення Польщі від моря Німеччиною. Таке ослаблення Польщі лише сприялоб розвязці українського питання, бо Польща без моря булаб дуже слабою і не змоглаб ставити Україні такого великого опору, як це вона робить тепер.

Мінхенер Ноєсте Нахріхтен з 25. 10. 30. містить велику статтю під заголовком „З днів терпіння одної меншости". Подані там в части ті всі страховища, що їх пережили й далі переживають Українці під Польщею.

Тіркіше Пост з 10. і 14. жовтня 30. подає коротенькі вістки про відрухи, які викликали польські погроми на Західній Україні в Москві і вказує виразно на інтереси Москви на Західній Україні. Москва признає за Укр. Військовою Орґанізацією провідну ролю в західно-українському рухові, але зі своєї сторони вона покладає більшу вагу на українське селянство, яке моглоб в разі потреби стати під накази Москви. Досить великим відгомоном відбились у всій пресі протести проти польських насильств на Україні і в Московщині, а богато ґазет передруковували прінціпові статті з московської комуністичної преси про розрухи на Західній Україні та їх значіння для Москви та комунізму. Деяка преса писала навіть про творення допомогових комітетів в Совітах для Західної України.

Великого розголосу наробила в Німеччині англійська преса. Все, що там було про Польщу і про терор проти Українців, знаходило живий відгомін в пресі німецькій, яка, до речі кажучи, на це звертає дуже велику увагу і тим самим дає до пізнання, що вона не береться цю справу самостійно обсуджувати. Побачивши доперва обурення Анґлійців на Польщу, зачала й собі ця преса трошки гостріше виступати. Німецька преса відгукнулась рівнож на пропольську англійську пресу, зазначуючи, що це все пишеться за відповідною підготовкою та за польські гроші.

Майже вся преса подавала короткі вістки про засуди Українців в Польщі. Зокрема всюди були нотатки та статті відносно українських прохань в папи римського та про напруження між Польщею та Ватиканом.

Кождий, навіть найменший голос в польському соймі знаходив свій відгомін та відповідне освітлення в німецькій пресі. При цьому грали ролю Українці і коли польські партії відносно українських внесків годились, то про це все згадувалось лиш як про польську внутрішну політику.

Ґерманія з 31. 12. 30. містить велику статтю про військове виховання молодежи в Польщі в загальному, а відтак спеціяльно про це саме на Західній Україні. Творення польських формацій на Західній Україні з польського населення вказує недвозначно на загострення конфлікту між обома націями. Польща боїться дати в руки українського населення зброю, бо дуже добре знає, що зброя ця буде використана проти Польщі. Це упосліджения українського населення не приводить до зближення між обома націями тому, що українське населення все почувається покривдженим і використовуваним польським, а в останньому часі навіть польське населення при помочі держави допустилось згадуваних вже в цілій світовій пресі вибриків проти українського населення.

З великим здивуванням мусіла вся німецька преса сконстатувати факт виступу анґлійських парляментарів в обороні Українців перед Поляками. Цей активний виступ Анґлійців проти Польщі принято з великим задоволенням і його ріжно коментовано. Виступ Англійців причинився і до цього, що українська справа як така й до сьогодня не зникає зі сторінок німецької преси і цею справою вона занялась була й в часі женевської сесії.

Грудень минулого року був місяцем, коли то майже вся німецька преса вмістила була фотоґрафії зі знищення обєктів польськими карними експедиціями, як рівнож образи побитих та хорих.

Урядове польське звідомлення про пацифікацію на Західній Україні містилось також в німецькій пресі, але ніде не можна було знайти місця, щоб це повідомлення було вміщене без коментарів. Всюди пробивалось переконання, що все це є неправдою і сфабриковане лише для заграниці і при цьому покликувалось на ріжні заяви польських політиків відносно пацифікації та на пороблені ними дані, які ніяким чином не годились з поданими офіціяльно даними. Це урядове звідомлення викликало було лише сміх всієї преси і то не лиш німецької, а цілої світової.

Головно стаття в англійському „Обзервер" викликала великий розголос. До всіх инших ґазет могли ставитись з резервою, але „Обзервер" має славу доброї ґазети і в правдивість його даних не можна було сумніватись. Дальше протест Жіночої Ліґи проти польських звірств знайшов відповідний відгомін в німецькій пресі. Протест цей передруковано в цілому і додано ріжні коментарі, прихильні для Українців.

Час від часу можна було стрінути в німецькій пресі, головно заграничній, голоси проти Українців. Статті такі писали ріжні справоздавці та фаховці в східних справах, а ними є переважно коли не Москалі, то таки самі Поляки. Цьому звичайно ніхто не дивувався і таких голосів не богато.

Дойтше Таґесцайтунґ вмістила статтю про польсько-українське порозуміння. Наводиться там усі дані за і проти і приходиться до висновку, що порозуміватись Українцям з Поляками немає жадної рації, бо тим самим лише собі шкодять, знаючи добре Поляків та їх відношення до українського руху.

Почавши від Нового Року, преса почала ще дужче займатися українським питанням тому, що по всій правдоподібности воно мало бути розглянене на женевській раді Союза Народів. До цього причинились також і заяви ріжних польських відповідальних чинників в українській справі, як також і соймові дебати чи то в справі Берестя чи пацифікації.

Так пр. Ґерманія з 10. 1. 31. містить статтю про українську пацифікацію, в якій покликується на заяви в соймі послів Матчака та Луцького та відповіди на це польського міністра Складковського.

Дер Ґайматтроз Ост-унд Вестпройзе з січня 1931 містить статтю про погроми в Галичині, передаючи враження Міс Шипшенк з подорожі по Галичині. Передрук цього вмістила рівнож і інша німецька преса, від великої почавши, а на малій скінчивши. Всего годі тут вичислити.

Дер Рінґ з 4. 1. 31. містить коротку статтю про Українську Військову Орґанізацію та її історію. Про орґанізацію пишеться в останніх часах дуже богато, але фактичного матеріялу до її історії мається дуже мало, тому, що орґанізація є тайна і не піддається публичній контролі.

Досить великий відгук знайшла в німецькій пресі брошура в німецькій мові про винищення Українців в Польщі. Майже вся преса вмістила рецензії на цю брошуру з відповідними коментарями.

Зараз з початку женевського засідання Ради Союза Народів німецька преса зачала більш живо займатись українською справою в звязку з Женевою. Всі писали про скількість українських жалоб, про вношення нових жалоб і т. д. Відтак розійшлася вістка про те, що українську справу відложено до травня з огляду на короткий час для відповіди Польщі. В богатьох ґазетах видруковано відповідні статті про те, що це мабуть є рівнозначне з відложенням всієї української справи до актів; колиж однак довідались про визначення комітету трох для розсліду цієї справи, тоді думки в одних змінились, а в других осталися ті самі. Замітно також, що і пацифістична преса Німеччини реаґувала на ці справи досить гостро і відгукувалась на все, що лиш де було в українській справі.

Берлінер Таґеблят з 22. 1. 31. подає вістку про обвинувачення Німеччини Польщею в фінансуванні українських саботажів, чи иншими словами, що українська справа є видумкою Берліна.

Колиж німецький міністер Курціюс згадав в своїй довгій женевській промові й українську справу, то преса почала наново писати не так спеціяльно в українській справі, як в німецькій, подаючи промову Курціюса в цілому або в скороченнях. Тих кілька слів Курціюса видвигнули були знов українську справу на верх.

В самих останніх часах преса вмістила декілька статтей на тему вислідів женевських нарад. Одні ставляться до них критично, не обіцюючи собі ніяких конкретних полекш, а другі просто насміваються над цим всім, називаючи це комедією.

—o—

Сергій Мінцьлов.

ГОРА.

Російський письменник Лєсков написав під таким заголовком оповідання, основане на середновічнім переказі. Він його приноровив до місця події та назвав „єгипетський". Оповідання не має нічого спільного з Єгиптом. Воно взяте зі звідомлення Венеціянця Марка Польо, славного подорожника з XIII століття. В дійсности місцевість ця є в північній Персії, між Шарбекіром і Урмійським озером. Тому богато літ Мінцьлов був у тій околиці та переконався, який докладний та дійсний з правдою був звіт Марка Польо, а якому історики так не хотіли вірити).

Богато, богато літ тому гурток сирійських несторіянців утік у Персію, щоби ратуватися перед переслідуваннями Християн, що інакше думали. Поселилися там серед диких гір. Утікачі жили мирно та впертою, доцільною працею перемінили дику землю у рай.

Та, як відомо, щастя викликає зависть. Несторіянцям на дворі каліфа грозили вороги. Вони хотіли знищити несторіянців і загарбати їх добро. Одначе каліф був справедливий. Захланний везир сказав каліфови, що конче треба знищити несторіянців, бо вони лають краєву релігію, а поширюють свою фальшиву науку серед темного народу. Каліф задумався.

— А ти знаєш їх науку? — спитав везир.

— Ні! — мусів признатися той.

— Я також не знаю... — сказав каліф. — Та як ми можемо говорити про те, про що нічого не знаємо? Склич раду мудрців — хай вони видадуть присуд. Коли покажеться, що несторіянці брехуни й обманці, то я їх знищу, а їх оселі зрівняю з землею.

***

Одного ранку чабани, що пасли вівці несторіянців на збочі високої гори, побачили понад степом хмару диму. Їх бистрі очі зараз пізнали, що то не був дим, лише курява, яку збив відділ їздців. Чабани мерщій зігнали вівці у безпечне місце, а в село післали хлопця, щоби сповістив, яке нещастя наближається.

З гуком ударяло калатало у вигнену залізну штабу, що висіла на ланцюху біля церкви. Люди хопили за зброю та побігли на базар. Та ця трівога була зайва. Ці їздці то була передня сторожа, що провожала двох каліфових послів.

Старший зпоміж обох — з сивою бородою й очима чорними, як ніч — як підїхали до оселі, сказав затрубіти в сурму. Коли всі люди збіглися а старенький священик виступив наперед, старший сказав до присутніх:

— Я прийшов до вас в імені нашого святішого, всім світом славленого володаря та пана, — сказав він так голосно, що його голос відбився по всіх углах і кутках майдану. — Від того, яку ви дасьте мені відповідь, залежить ваше життя або смерть! Дайте сюди вашу найсвятішу книгу!

Священик сказав принести евангеліє та передав його послові.

— А чи то це? — спитав посол, піднявши евангеліє високо понад голову.

— Так! так! — прогомоніли звідусіль.

— Тож скажіть щиро, чи все правда, що написано в тій книзі?

— Так, усе правда! — почулася однодушна відповідь.

— Все до останнього слова?

— Так, так!

— І ви вірите вашому Богові всією силою душі?

— Віримо і проповідуємо це! — пронеслося в товпі.

— Дуже добре! — сказав посол і погладився по сріблистій бороді. — То вам було би легко заперечити те, що кажуть ваші противники та доказати, що ви не обманці!

— Як маємо це зробити? — спитав священик.

— Дуже просто, — посол підняв знов одною рукою евангеліє, а пальцем другої руки вказав на неї — осьтут сказано, що коли хто має віру завбільшки зеренця гірчиці та скаже до гори: „Підіймися відси!", то гора зараз підійметься з місця. Каліф такий ласкавий, що позволяє вам вибрати когось, якого ваш Бог найскорше послухав би. За десять днів сам преславний каліф приїде сюди, а ви в його присутности мусите рушити з місця гору, наприклад оцю!

Він показав рукою на степ, де, невподалеки від оселі, знімалася висока, скелиста гора.

— Колиж каліф побачив би, що ви його обманули та що гора не рушилася би — то горе вам! Усіх мущин жде тоді страшна смерть, а ваші жінки та дочки попродали би як невільників у ясир.

Їздці завернули кіньми і знову знялася у степу хмара копоту...

А на базарі жінки підняли крик і голосіння, мущини говорили схвильовано.

Надармо піддавали назвища ріжних людей, надармо допитувалися, чи хто не чув в собі такої сили, щоби вчинив таке велике діло. Навіть старенький священик, як його першого спиталися, похитав сумно сивою головою та сказав:

— Я не можу, любі діти, не можу — я слаба людина та лише вкинув би всіх у біду!

Селянами насамперед заволоділо пригноблення, потім жах, а вкінці переляк. Шпихлірі стояли отворені та порожні. Худобу полишили саму собі. Люди стали пригадувати собі всі злочини та несправедливости, яких допустилися супроти своїх ближніх. При цьому прийшов їм на думку одноокий швець Федір, що то був усе такий привітливий, вдоволений, а якого вважали придуркуватим. Тому, гадали, можна його обманювати. Та що лихого і не пригодилося би йому — він усе говорив винуватцеві та рівнодушно потішав його: „Це дурниця, вже Бог якось дасть!" І вдоволення сяло з його одинокого ока. Таксамо старався він розрадити й інших і люди вірили, що воно дійсно буде так.

Воно виглядало зовсім ясне, що всі згодилися на шевця — хто потопає, то хапається стебла соломи...

— Та якжеж я можу це зробити?! — сказав швець. — Яж також грішна людина та гірший, ніж ви всі!

— Не відказуйся, говори молитву! — сказав священик. — Може Господь вислухає тебе... Як нас судитимуть, я буду молитися з тобою!

Швець розплакався та згодився.

— Бог це зробить! — додав він.

Тих кілька слів було бальзамом для стривожених душ. Усі відітхнули лекше. — Так Бог зробить це! — повторили вони тай спокійніші пішли додому.

***

Ще два дні було до настановленого каліфом реченця. І коні були наче неспокійніші. Навіть вівці, що звичайно спали спокійно, поки ранок не став сіріти, суятилися в ночі та полохливо тиснулися вкупу.

У повітрі нависло щось душного та гнітучого. Навіть ніч не принесла прохолоди. Від раннього ранку сонце подобало на мідяну кулю на погідному небі. Воно світило без блеску та промінів. Овид заслонила сірава мряка, наче скрай ліса.

— Буде хуртовина! — говорили старі люди. — І серця несторіянців віджили знову трохи, бо надіялися, що день суду відсунеться на якийсь час.

Двері у шевцевій хаті були зачинені. Та крізь вікно можна було бачити, як він клячав на землі й горячо молився.

Прийшов день суду.

Соняшна куля на небі була ще більша та грізніша. Було тяжко віддихати. Сонце піднималося як величезна, кроваво-червона куля. У брунатній хмарі щось блиснуло. Блискавки повторювалися. Небаром можна було пізнати, що наближається відділ війська — мало що не ціла армія.

— Каліф, каліф! — почулося. Люди хрестилися.

Військо розділилося. Більша часть зупинилася біля самітної гори серед степу. Там розтаборилися, розстелили пестрі килими. Друга часть війська підїхала до горбка, під яким розложилася оселя. Звуки сурми і крики гінців сповіщали, що всі люди мають прийти перед каліфа.

Покірно, мовчки вийшли всі до одного в степ. Каліфова сторожа зупинила їх невпода-

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Звіт Злучених Організацій Филаделфії.

Дня 19. лютого відбулися збори Управи Злучених Організацій зі слідуючим порядком нарад:

1) Звіт Управи;
2) Організаційні справи;
3) Начерк праці та вибір комісій;
4) Внесення та запити.

Найважнішою подією за послідні два тижні було принятте литовського діяча, професора М. Біржішки та закріплення зносин з литовською громадою в Филаделфії. В тій цили наша організація влаштувала дня 14. лютого с. р. для проф. Біржішки принятя в готелю Аделфія, на якому крім литовських та українських громадян був теж присутний суддя Луіс. В неділю, дня 15. лютого, відбувся в честь проф. Біржишки литовський концерт, у якому взяли участь два наші хори, а саме Хор ім. О. Кошиця під управою о. К. Кирстюка та хор Драматичного Кружка ім. Т. Шевченка під управою п. Д. Стецика. Промовляв від Злучених Організацій предсідатель Вол. Ґалан. Оба хори вивязалися дуже гарно, а своїм карним виступом принесли честь филаделфійській громаді. За це належиться їм зі сторони нашого загалу як найбільша моральна піддержка в їх праці.

В понеділок, дня 16. лютого, представники Литовців запросили представників Злучених Організацій на стрічу, яка відбулася в присутности представників Жидів, проф. Біржишки та судді Луіса. Там проф. Біржишка висказав свої погляди на співпрацю трох народів.

Від ріжних організацій, а зокрема від англійських послів, надходять дальші листи з виявом симпатій та заходів у справі облекшення долі нашого народу. Ці заходи і праця чужинців для нашого народу вкладають на нас ще більший обовязок продовжувати зачате діло. Наш відділ преси веде дальше успішну працю в американській пресі.

Організаційні справи.

Зваживши, що управа Злучених Організацій складається з більшого числа людей, та що наради мусять придержуватися стисло унормованих приписів, доручено статутовій комісії унормувати ці приписи та предложити їх Управі на слідуючих нарадах. Рішено видати окремі картки та висилати їх з коротким начерком праці до всіх організацій з зазивом формально вступити в члени, зложити членську вкладку в сумі $5 та визначити своїх представників до ширшої Управи.

Начерк праці та вибір Комісій.

Опираючися на вже зачату працю, вибрано на внесення предсідателя слідуючі Комісії:

1) Пресову — з завданням вести пропаґанду в чужинецькій пресі. Голова д-р П. Дубас.

2) Жіночу — для ведення загально жіночих справ в Филаделфії та звязку між жіночими організаціями. Голова пані М. Клапко.

3) Військово - атлетичну, для ведення військових та атлетичних вправ нашої молоді. Голова капітан М. Дарстрай.

4) Соціяльної Опіки — з завданням занятися помічю безробітним, вести всі справи, звязані з суспільною допомогою, та висилати делеґатів на наради в цих справах. Голова д-р С. Черняк.

5) Підприємств — для улаштовування ріжного роду свят і концертів заходами Злучених Товариств. Голова п. М. Дубас.

6) Освітну — для організації шкільного комітету та ведення освітної праці. Голова п. Т. Грицей.

7) Господарську, для організації наших бізнесменів, навязання зносин з господарськими організаціями Филаделфії, а зокрема з торговельною палатою (Чембер оф Комерс). Голова д-р В. Ґалан.

Головам Комісій доручено негайно перебрати всі справи, звязані з їх працею, та дорогою кооптування добирати собі людей потрібних до праці.

Внесення і запити.

Рішено влаштувати концерт в честь І. Франка, а виконання передано п. М. Дубасови. Також доручено управі поробити негайні заходи відносно натуралізації негорожан та навязати контакт з політичними фракціями.

Наради управи Злучених Організацій відбуватимуться в домі Горожан при 847 Норт Френклин Стріт, а поодинокі комісії працюватимуть в горожанських домах по дільницях.

Всі організації, які ще не є членами Злучених Організацій, повинні негайно зголосити своє вступлення в члени та вислати двох представників на наради, які відбудуться дня 15. березня ц. р.

Коляду тов. Горожанок, яку передала п-ні Рутецька в сумі $130, рішено переслати негайно на Рідну Школу. Спис проголоситься окремо. Коляду від Тов. Горожан, передану п. М. Дубасом в сумі $100, вислано по половині на ранених і Рідну Школу. Загальна сума, вислана на допомогу старому краєви, виносить $780.

Управа Злучених Організацій м. Филаделфії.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

БРУКЛИН, Н. Й.

Коляда на Рідну Школу.

Громадянин Петро Когулька й Антін Потупляк зібрали коляду серед Українців з Сентрал Бруклин. Коляду призначено на Рідну Школу й вислано до краю через Обєднання. Коляду зложили такі особи:

Юлія Стрепка, М. Квасницький, П. Стрепка, В. Ґереґа, Ф. Ґалацький, Й. Балук, І. Блашко, Ю. Матус по 1 дол.; М. Кос, А. Гричук по 2 дол.; С. Когулька 1 дол.; Марія Когулька 2 дол.; Ю. Корлятович, П. Надорожний, Павлина Гешка, Клімка Гешка, І. Дуда по 1 дол. Разом 20 дол.

П. Когулька.

—o—

МАЙНЕРСВІЛ, ПА.

Жертва на потерпівших.

Громада при українській православній церкві переслала через Обєднання до Рідного Краю 26 долярів і 0.1 ц. Ці гроші зібрано на вічу і в церкві на панахиді. Призначені вони на поотерпівших від ляцького терору. Крім того в громаді продано карток та відзнак покійного Юліяна Головінського на суму 28 долярів.

ПОДЯКА.

Я, нижче підписана, складаю щиру подяку Українському Народному Союзови і головним Урядникам У. Н. С. за скоре виплачення посмертного в сумі 500 по мому покійному мужови Григорієви Данилюкови.

Хай розвивається Укр. Нар. Союз на славу й захист для вдів і сиріт.

При тій нагоді складаємо подяку всім учасникам, котрі прибули на похорон.

Катерина Данилюк, вдова.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ШИКАҐО, ІЛЛ. Бр. св. Юрія, від. 379, повідомляє, що мітінґ відбудеться в неділю, 1-го березня, в годині 12.30 пополудни, в гали церковній при Оклей і Райз. Проситься всіх членів прийти на сей мітінґ, бо є важні справи до полагодження. Довгуючих членів напоминається вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть виключені з членства. Не явившийся на сей мітінґ член заплатить кару 50 ц., а урядник 1 дол. — П. Сачавський, Г. Ониськів.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. Подається до відома усім членам Тов. ім. Івана Франка, ід. 241, що квартальні збори відбудуться в седілю, 1 березня, в годині 1-ій пополудни, в церковнім приміщенню при Блекстон ул. Подається рівнож до відома, що почавше від місяця березня місячні збори Товариства ім. Івана Франка, будуть відбуватись в перш унеділю кождого місяця, а Тов. Запорожської Січи перенесено на другу неділю в місяци. — Петро Романович, голова; Франко Цірка, фін. писар; Й. Ґалоншка, скарб.; Корнило Ферман, писар проток.

Марійчина лялька збилася. Марійка плаче.

— Не плач, дитинко, — старається розрадити її мати — це вже була й так стара, поломана лялька!

— Я за нею не плачу, я плачу за новою! — відповідає Марійка.

—o—

— Навіщо маєш на хусточці завязаний цей ґудз?

— Щоби не забути, що я абстинент.

— Таж ти в тій хвилі випив чарку горівки!

— На жаль, знаходжу цю хусточку все щойно тоді, коли втираю уста після горівки.

ЯК ІТАЛІЙЦІ ЗДОБУЛИ ЛІБІЮ.

Римські часописи пишуть, що публична опінія приняла з великим заспокоєнням вістку про здобуття головної башти лібійських повстанців загадочних куферських оаз. Думають, що на цім скінчиться постійне загрожування прибережної провінції Циранаіки. Здобуття куферських оаз вимагало великих жертв. Куфра була осередком фанатичної відборони Сенусів 19 літ, отже від 1912 року, коли то обсадила Італія Триполіс. Головну ролю в останній битві в куферських оазах відіграли літаки й авта. Італійське військо наняло собі тисячу Сомольців і Еретрейців. Та до куферських оаз прибула лише половина з них. Більшу половину треба було полишити на ріжних місцях, щоби забезпечити собі відворот. Загалом треба було уйти коло 800 кільометрів — віддаль, з огляду на пустиню, поважна. Літаки кинули на повстанців 2,400 бомб.

— Мені дуже бє кров до голови: що то може бути за причина?

— Цеж зовсім ясне! В природі вже є так, що вона виповняє всі порожні місця.

...леки його престола. Попереду всіх був священик і швець.

На знак каліфа привели їх ближче до нього.

Ви берете це на себе, щоби оцю гору рушити з місця вашими словами? — спитав він обох їх, простенько зодягнених і глядів їм в очі.

Ні, пане! — відповів священик. — Ми важимося лише молитися, щоби так сталося...

Каліф насупив брови.

То ви навіть не маєте віри завбільшки гірчичного зерна?... Обманці ви!!

Пане! — сказав старенький священик — ми чесні люди, одначе стежки Господа в небі й царя на землі невислідимі. Ми всі віримо в твою доброту та ласкавість, одначе й ти не все сповняєш просьби тих, що щось просять у тебе.

— Я даю кожному все, що він заслугує! — відповів каліф. Коли ваш Бог уважає вас гідними, то він уратує вас. Йому полишаю те, щоби судив вас! Та тепер говоріть до гори.

Він кивнув рукою — і священика та шевця поставили лицем до гори перед зібраними земляками. Оба вони впали на коліна, старенький священик підняв руки до неба.

„Отче наш"... став він голосно щиро молитися. Несторіяни дрїжали наче в горячці. Всі выжидали чуда, та його не було. Круті скелі сторчали мовчки й тихо; навіть корчі, що росли там, не ворушилися.

Священик замовк, іще раз глянув на гору та припав до землі, прикривши лице обома руками.

Швець підвівся помало з землі та підійшов кілька кроків ближче. Був блідий, наче стіна.

— Піднімися відтам!... Ходи сюди!! — кликнув він з усією силою віри.

І нараз усі почули, що земля їм під ногами дрїжить. Почувся гук, наче грім. Хто сидів, зірвався наче божевільний з переляку, що гора ожила. Гора дрїжала, кидала відломками скель на людей. Вогнений стовп бухнув із середини гори. Повітря задрїжало від громів. Попіл і камені падали на Персів.

Каліф мав ледви час скочити на коня. Вся його кіннота втікала за ним наче стадо сполошених птахів і пропала в безмежному степі.

Ця прастара несторіянська оселя заховалася до нині та втішається правами, як нікотре з поблизьких сіл, що мають виключно музулманське населення. Навіть у часах релігійних переслідувань не займали його.

Недалеко села серед степу є згадана гора. Є це вигорілий вулькан. Тому кількасот літ він іще був діяльний.

Під його кратером один тамошній мешканець оповідав мені цю пригоду, згідну з оповіданням Марка Польо.

Коли мій товариш, старий несторіянець, покінчив оповідання, я був такий необережний, що сказав, що його предки вратувалися не чудом, лише завдяки припадковому землетрус почався саме у відповідну хвилю — відповів він зовсім влучно:

— Та чи це не чудо, що землотрус почався саме у відповідну хвилю?

(Переклав **М. Н.**).

Михайло Зощенко.

ПРЕДСІДНИКА ВИБИРАЮТЬ.

—o—

У селі „Вусачі", калужської ґубернії, на днях відбулися перевибори предсідника.

Міського товариша Ведерникова післала ячейка у підшефне село. Він стояв на свіжо струганих стовпах і говорив зборам:

— Міжнародне положення, горожани, ясніше ясного. Зупинятися над цим, на жаль, не приходиться. Тому перейдемо до біжучого моменту дня, до вибору предсідника, на місце Костилева Івана. Той галапас не може бути надїлений всією повнотою державної влади, тому його змінюємо...

Заступник сільської бідноти, селянин Михайло Василевич Бобрів стояв на стовпах біля міського товариша і, дуже турбуючися, що міські слова мало приступні розумінню селян, — тут же, по добрій своїй волі, — пояснював неясний змисл промови:

— Словом, — сказав Михайло Бобрів — цей галапас, зараза на його душу, — Іван Максимович Костилів — не може бути вибраний, тому його звільнюємо...

— І замісць вказаного Івана Костилева — говорив далі міський бесідник — предкладається вибрати людину, тому, що галапасів не потрібно.

— І замісць галапаса, — пояснював Бобрів — і того, зараза на його душу, самогонника, хоча він мені і свояк по жінці, предкладається змінити та назначити.

— Предкладається, — сказав міський товариш — виставити кандидатуру осіб.

Михайло Бобрів скинув з себе від повноти почувань шапку та зробив широкий жест, взиваючи негайно поставити кандидатуру осіб.

Присутні мовчали.

— Може Бикина, що? Або Ярему Івановича Сікина, га? — питав хтось несміло.

— Так, — сказав міський товариш — Бикина... запишемо...

— Зараз запишемо, — пояснював Бобрів.

Юрба, що досі мовчала, взялася страшно галасувати та викрикати імена: домагалася, щоби зараз вибрати їх кандидатів у предсідники.

— Бикина Василя! Ярему Івановича Сікина! Миколаїва...

Міський товариш Ведерників записував ті назвища в свойому мандаті.

— Братіки! — закричав хтось. — Це не вибори. Сікин і Миколаїв... Требаж передових товаришів вибирати... Котрі справжні та відповідні... Котрі, може бути, в місті побували — он яких треба... щоби все наскрізь знали...

— Самособою! — закричали в юрбі. — Передових треба... Всюди так вибирають.

— Тенденція правильна, — сказав міський товариш. — Подавайте назвища.

Присутні заметушилися.

— Може Коновалова Олексу? — сказав хтось несміло. — Він і є лиш один, що приїхав з міста. Він столична штучка.

— Олексу! — закричали в юрбі. — Виходи, Олексо! Говори товариству!

Олекса Коновалів протискався крізь юрбу, вийшов до стовпів і, заохочений загальною увагою, поклонився по міськи та приложив руку до серця.

— Говори, Олексо! — закричали в юрбі.

— Щож, — сказав Олекса, трохи збентежений. — Мене вибирати можна. Сікин або там Миколаїв — невжеж це вибір? Цеж село — голота. А я може зо два роки в місті терся. Мене можна вибирати...

— Говори, Олексо, виясньой товариству! — знову закричала юрба.

— Говорити можна, — сказав Олекса. — Чомуж би не говорити, коли я все знаю... Декрет знаю, або який там розпорядок і замітку. Або, наприклад, кодекс... Все те знаю. Два роки, може, терся... Бувало сиджу в келії, а до мене біжать. Поясни, мовляв, Олексо, яка це замітка та декрет.

— Яка це келія? — спитали в юрбі.

— Келія? — спитав Олекса. — Та чотирнацята келія. В Крестах ми сиділи...

— А диви! — здивувалися присутні. — Завіщож ти, парубче, в тюрмах сидів?

Олекса збентежився і ніяково глянув на юрбу.

— За звичайну дрібничку — неясно сказав Олекса.

— Політика, чи що потягнув?

— Політика, — сказав Олекса. — Потягнув звичайнісеньку дрібницю.

Олекса махнув рукою та збентежено пропав у юрбі.

Міський товариш Ведерників поговорив про нові тенденції вибирати таких товаришів, що оберталися в місті, предложив голосувати на Ярему Сікина.

Михайло Бобрів, представник бідноти, пояснив значіння тих слів і Ярему Сікина одноголосно вибрали. Один здержався від голосування.

Здержався від голосування Олекса Коновалів. Йому не по нутру була сільська голота.

К МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

ТРЕНТОН, Н. ДЖ.

Жертви на боєвий фонд.

Заходами Української Православної Громади в Трентоні, Н. Дж., відбулося Листопадове Свято. На тім концерті зложили жертви на визвольну боротьбу: Ю. Скоропад $2; М. Мандзук $1.50; по $1: К. Кузьма, С. Канюта, Т. Пражчук, О. Грещак, К. Наконечна, Г. Гаврищкевич, А. Шевчин, С. Максимів, А. Крупа, П. Ґульґун, С. Мартинів, М. Костирка, В. Кушнір, А. Терлецька, М. Сеньків, О. Галько, А. Кривий, І. Бородайкевич, М. Забитовський, П. Боднарчук, В. Гасій, К. Паславська, А. Вольська. Решту зібрано дрібними датками. Загальна сума виносить 40 долярів, котрі вислано через Обеднання до Рідного Краю.

За Уряд Парафіяльний:

Стефан Каламан, секр.

—o—

ЙОНГСТАВН, ОГАЙО.

Збірка на визвольну боротьбу.

Дня 30. листопада Українська Православна Парохія давала в Українськім Домі Народної Помочі представлення „Клюб Суфражисток".

Погода того дня була дуже погана. Майже цілий день падав дощ, а вечером, коли люди мали сходитися на представлення, дощ розпадався на добре. Богато думало, що представлення не буде, бо певно люди не прийдуть. Але так не сталося, а пів до восьмої вечером зібралося богато людей.

Аматори свої ролі віддали дуже добре. Грали слідуючі особи: Михайло Нестор — Альберта, Петро Куриляк — Гарвея Зецера, Теодор Сенедяк — Адольфа, Лука Максимович — поліцмана, Настуня Кіхтан — Зузанну, Анна Буньовська — Клявдію, Анна Гергель — Марію, служницю, а Андрій Кравець — молочара.

На павзі поміч третою і четвертою дією забрав слово о. М. Кучер та візвав зібраних, щоби на закінчення листопада не забули за Рідний Край, не забули за ганебний терор Ляхів, і закликав, щоб кождий присутний зазначив свою любов до рідного краю. Завначити її можна тим, що кождий дасть хоч малу жертву на визвольну боротьбу. Опісля переведено збірку, якою занялися: Анна Бойко, Михайло Іванчак, Павлина Мигаль й Іван Кравець.

Слідуючі особи жертвували: по $1: І. Кравець, П. Смук, А. Біблей, П. Біблей, М. Аврович; по 50 ц.: С. Ворожбит, Анна Бойко, Юстина Баган, Ів. Михаль, І. Іванків, о. М. Кучер; по 25 ц.: Ю. Гусак, А. Гнатів, Т. Розпісняк, Марія Сорока, М. Бурка, Т. Заневич, Настуня Вачульчак, Розалія Гусяк, М. Ряпич, Анна Дворська, М. Сітник, Н. Волошановський, Н. Дубрякевич, М. Хайко, Анна Кіхтан, Олена Сенчишак, В. Конешак, Павліна Мигаль. Дрібними датками зібрано $4.25. — Разом $16.75 вислано через Обеднання на призначену ціль.

Михайло Кіхтан, касієр.

—o—

ВИЛКС БЕРИ, ПА.

На визвольну боротьбу.

Громадянин Н. Салюк переслав через Обеднання до Рідного Краю 10 долярів на визвольну боротьбу.

—o—

ВЕСТБУРИ, Н. Й.

Коляда на Рідну Школу.

Громадянин О. Гладкий переслав через Обеднання до краю 6 дол. 50 цен. на Рідну Школу. Це коляда, яку зложили слідуючі громадяне: О. Гладкий — 2 дол., Т. Агрест, Т. Хомик, П. Теслюк і Л. Пакалюк по 1 долярови, а Д. Кишенюк 50 цнт.

—o—

ЙОНКЕРС, Н. Й.

На Рідну Школу.

Українська гр.-кат. парохія св. Архангела Михаїла переслала через Обеднання до Рідного Краю 100 долярів на Рідну Школу, а від громадянина Дмитра Дубили ще 10 долярів на найбільше пекучі потреби Рідного Краю.

—o—

ШЕНАНДОА, ПА.

Коляда на Рідну Школу.

Громадянин Іван Чорний переслав через Обеднання до Рідного Краю на Рідну Школу коляду в сумі 8 дол. 50 цнт. Коляду зложили такі особи: І. Чорний 3 дол., П. Онисик 2 дол., Г. Курило, П. Литвак і М. Курило по 1 дол., Г. Мучка 50 цнт.

—o—

ЙОНКЕРС, Н. Й.

Українські дівчата на краєву Просвіту.

В нашій місцевости дівчата, уроджені в Америці, зорганізували клюб „Українських Веселих Дівчат". На річнім мітінгу була піднесена справа Рідного Краю. Після дискусії ухвалено з власної каси видати 10 долярів на Просвіту в Рідним Краю. Гроші вислано на призначену ціль через Обеднання.

Марія Серафин, предсідателька; **Анна Квап**, касієрка, **Анна Скробала**, секретарка.

ПОВОРОТ ТАРЗАНА.

(14)

Перед ними, просто на середині дороги, стояв чорний лев. Його зелені очи виглядали дуже люті. Він скалив зуби, а його хвіст люто бив його по боках. Він заревів — застрашаючим ревом голодного льва. „Дай мені свого ножа", сказав Тарзан. „Скоро"

—o—

Copyright, 1929, by Edgar Rice Burroughs, Inc. All rights reserved.

Як його рука обняла ніж, Тарзан відсунув дівчину позад себе, кажучи їй утікати. „Се на ніщо не придасться", сказала вона зрезигновано. "Тут вже всьому конець". Тепер Тарзан виступив наперед, трохи схиляючися. Довгий арабський ніж заблистів у місячнім світлі. Лев скочив. Тарзан зручно, як малпа, скоро як блискавиця, скочив на бік.

—o—

Здивовано дивилася дівчина, як Тарзан виминув величні лаби. І тепер, ох, Алла! Чоловік кинувся на плечі льва, схопив його за гриву, заки лев мав час навіть обернутися. Велика звірюка піднялася на задні лапи. Тарзан знав се — і він був на се готовий.

—o—

Велика рука обняла горло, закрите чорною гривою. Острестря потонуло кілька разів під лопаткою й вирину знова і знова потонуло. Як Тарзан пустив льва наконець зі своїх рук і встав, лев був уже неживий. І тоді дочка арабського ватажка побачила сцену, яка їй завдала навіть більше страху, ніж вид льва.

—o—

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИС „СВОБОДА".